

Ny energi

rundt Damsgårdssundet

Forslag til :

Handlingsprogram

Strakstiltak i 2007

Innspill til økonomiplanen 2008-2011

Et samarbeidsprosjekt mellom

Bergen 10.mai 2007

"Ny energi rundt Damsgårdssundet". Forslag til handlingsprogram. Straksplan for 2007 og innspill til økonomiplanperioden 2008- 2011

Byrådet behandlet saken i møtet 250407 sak 1208-07 og fattet følgende vedtak:

1. Byrådet slutter seg til forslag til handlingsprogram for "Ny energi rundt Damsgårdssundet" slik det fremkommer i fagnotat fra Plan og miljøetaten datert. 19.03.2007.
2. Tiltak vist i forslag til handlingsprogram søkes innarbeidet i økonomiplanperioden 2008 – 2011.
3. Det forutsettes at det straks rettes en henvendelse til Staten om tung medvirkning i dette byomformingsprosjektet og levekårsløftet.
4. Gjennom tiltak innenfor kommunens utleieboligmasse skal det vurderes tiltak som bidrar til variert beboersammensetning i området.
Tiltak som setter begrensninger for videre hyblifisering utredes.
Det legges frem egen sak til byrådet innenfor utgangen av 2007.
5. Ressurser og kompetanse knyttet til energi, miljø og universell utforming i utbygging og opprustning av området skal koordineres og utfordres til å vise fremtidsrettete løsninger i hele området.
6. Byrådet ber om at tiltaksarbeidet i prosjektperioden gis en struktur egnet for en omfattende evaluering i etterkant av prosjektperioden.
Det skal gis årlige tilbakemeldinger fra prosjektet.

Det forutsettes at de foreslått tiltak foreslått i handlingsprogrammet søkes innarbeidet og gitt prioritet i økonomiplanperioden innenfor hver byrådsavdelings ansvarsområder.
Det foreslås videre at tiltak og utredninger foreslått i 2007 søkes gjennomført med ansvar som vist i programmet.

Tiltakene er mange og kostnadskrevene. På vegne av Bergen kommune vil det raskt bli tatt kontakt med Staten for å søke nødvendig hjelp til finansiering av tiltak knyttet til et omfattende områdeløft. I denne sammenheng vil det være viktig – så langt som mulig - å tydeliggjøre Bergen kommunes eget ambisjonsnivå og satsning i området.

Som bakgrunn for det videre arbeidet i prosjektgruppen ber vi om de aktuelle ansvarlige resultatansvarlige lederne blir informert om byrådets vedtak i saken og de tiltak som ønskes fulgt opp i linjen.

Byrådet

Monica Mæland
Byrådsleder

FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM

Bakgrunn for saken:

Byrådet vedtok i 21. desember 2005 et mål- og ambisjonsdokument som grunnlag for samordning av utbygging av transformasjonsområdene omkring Puddefjorden sammen med et sosialt og fysisk miljøopprustningsprogram for de eksisterende områdene langs Løvestakksiden.

Ved oppstart av dette var det tatt utgangspunkt i erkjennelsen av at området over tid har vært forsømt og dermed en økende bekymring for utvikling av området. I levekårsundersøkelsen fra 1997 kom det fram at store grupper av befolkningen har krevende livssituasjoner. Denne situasjonen er ikke endret og særlig med tanke på barn og unge står en overfor store utfordringer. En målrettet innsats på så vel levekårsområdet som på barn og unges oppvekstvilkår kan gi området og befolkningen et løft som setter dem i stand til å delta i den generelle velferdsutviklingen i samfunnet.

Det er en hovedutfordring for Bergen kommune å samordne de ulike etaters innsats til et nødvendig og helhetlig løft i området. Denne saken redegjør først og fremst for kommunens organisering og opplegg for arbeidet med et handlingsprogram.

Det vises for øvrig til sentrale plandokumenter som er særlig relevant for arbeidet i området.

Kommunedelplan for Puddefjorden Damsgårdssundet som om kort tid vil bli lagt fram til 2. gangs behandling, gir grunnlag for omdanning av området mot sjøfronten fra et industrielt næringsområde til et sammensatt byområde med høy andel boliger.

I denne transformasjonsprosessen der BOB er en hovedaktør, kan det nye byområdet romme i størrelsesorden 1500 boliger. På østsiden av Damsgårdssundet utvikles nå Bergens nye kunnskaps- og næringsområde i tett samarbeid mellom Høyteknologisenteret og Universitetet. Solheimsviken utvikles videre med nye arbeidsplasser og et sentralt, nytt messesenter.

”Ny energi rundt Damsgårdssundet.” Et pilotprosjekt for bærekraftig byutvikling

I et omfattende arbeid fra kommunen og private aktører ble det i desember 2005 avsendt en søknad til EU – innenfor Concerto-II-programmet – om investeringsmidler til pilotprosjekter for nye løsninger knyttet til energiøkonomisering og bruk av alternative energikilder i nye og eksisterende bygg innenfor området.

Brev datert 11.09.2006 fra EU, konstaterer at søknaden ikke nådde fram i denne runden.

Det er nedlagt et stort arbeid fra Bergen kommune og de private aktørenes side i forslag til fremtidsrettede miljøprosjekter i utvikling av området.

Organisering av prosjektet

Styringsgruppe

Det er oppnevnt en styringsgruppe som rapporterer til byrådet. Det er en intern styringsgruppe som består av kommunaldirektørene for Byutvikling, Oppvekst, Helse og omsorg og Finans, kultur og næring. I den utvidete styringsgruppen sitter i tillegg direktørene i Husbanken, BOB og Rieber Eiendom, for Høyteknologisenteret og Solheimsviken. Byutvikling ivaretar koordinering og prosjektledelsen.

Prosjektgruppe

På samme måte er det en intern, kommunal og en utvidet prosjektgruppe.

Den interne prosjektgruppen ivaretar delprosjektledelse for de 4 kommunale prosjektene,

Løvestakken lokalsentrum- Oppvekst

Broen og Markusplassen- Byutvikling

Infrastruktur - Byutvikling

Levekår- Finans, kultur og næring, med et utvidet mandat fra helse og omsorg og Oppvekst.

Hvert delprosjekt har en – eller flere - arbeidsgrupper med aktuelle aktører for oppgaven. I en referansegruppe trekkes andre aktuelle etater og aktører inn etter behov.

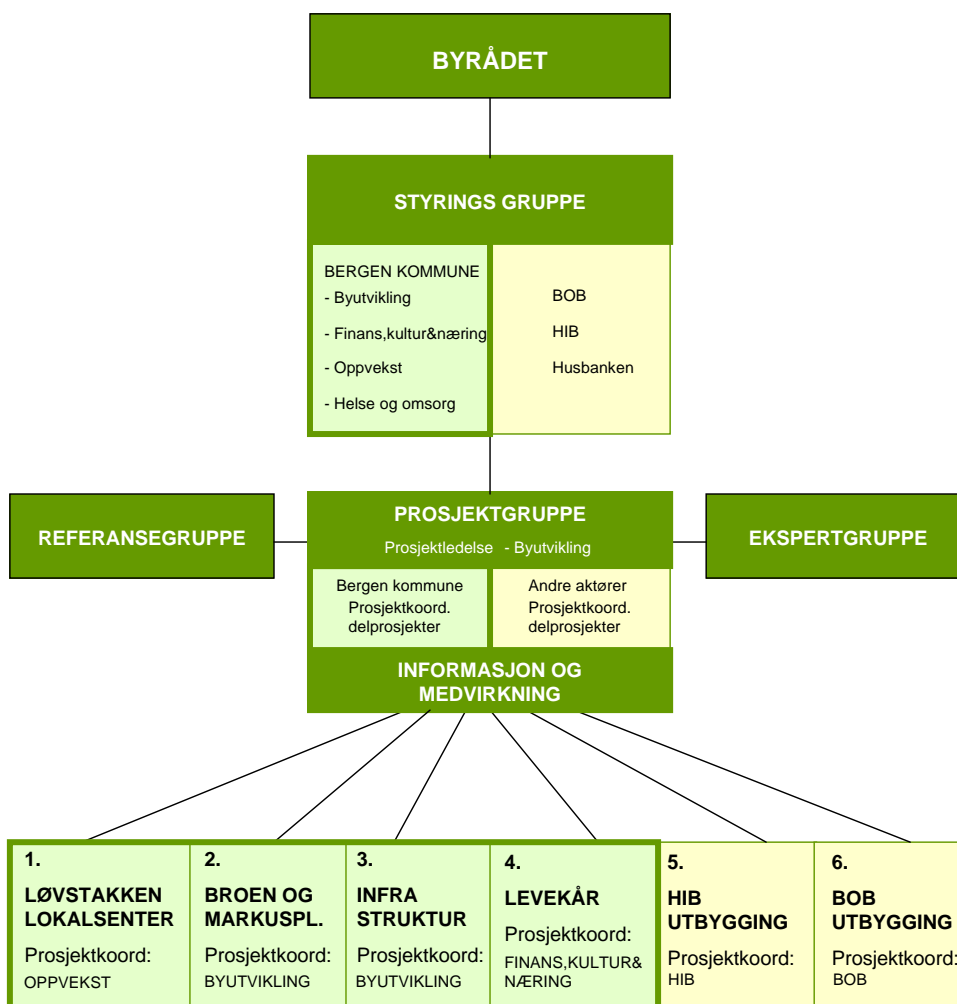
De to private delprosjektene er

1. Høyteknologisentret og Solheimsviken ved G. C. Rieber AS
2. BOB og utbygging av Damsgårdssundet sør

Organisering av arbeidet:

NY ENERGI rundt DAMSGÅRDSSUNDET

organisasjonskart

Byrådet behandlet saken i møtet 15 november 2006 og fattet følgende vedtak:

1. Byrådet slutter seg til forslag til organisering og grunnlag for videre arbeid med et handlingsprogram for kommunale tiltak i områdene rundt Damsgårdssundet. Hovedprosjektet og en helhetlig prosjektplan fremlegges januar 2007.
2. Byrådet vil gjennom handlingsprogrammet prioritere tiltak for å bedre levekårene og utvikle gode og trygge oppvekstvilkår på Løvstakksiden.
3. Ambisjoner for området som pilotprosjekt for fremtidsrettete miljø- og energiløsninger i praksis fastholdes.
4. Det utarbeides et grunnlag for henvendelse til aktuelle departementer om økonomisk støtte og medvirkning for gjennomføring av tiltak.
5. Det utredes andre mulige tilskuddsordninger for tiltakene.
6. Ansvar for koordinering av handlingsprogrammet legges til styringsgruppen og med organisering og ansvar for delprosjektene som vist i saken. Byutvikling skal ivareta prosjektledelsen.

Arbeidsprosessen i utarbeidelse av forslag til handlingsprogram.

Etter byrådsvedtaket 15.11.2006 har de forskjellige arbeidsgruppene under hovedprosjektet hver for seg utarbeidet det første grunnlag og forslag til en straksplan og et handlingsprogram.

I tillegg har det vært gjennomført samtaler med enkeltaktører, med personalgrupper, nærpoliti, frivillige lag og organisasjoner og private i den hensikt å få frem ulike og nyanserte syn på hva som vil være viktige innsatsfaktorer i området.

Oppgaven har videre bestått i å være kreative i å utvikle nye løsninger innenfor dagens menneskelige og økonomiske ressurser.

De mange møter har vært avgjørende for å få en god nok oversikt over det arbeidet som gjøres i dag i kommunal regi innenfor området, utvikle ideer og få eierskap til de tiltak som nå presenteres gjennom handlingsprogrammet.

Det har vært viktig også å bevisstgjøre at målet også er konkrete prosjekter som kan bidra til at området for Bergen blir et pilotprosjekt for miljø, energi og universell utforming.

11. og 12. januar ble det gjennomført et arbeidsseminar der de fleste aktører, private og offentlige, som i dag arbeider innenfor området – eller har ansvar innenfor området - var samlet. Ca. 60 deltakere deltok i en videreutvikling av programmet som inntil da var utarbeidet og der den felles oppgaven i selve arbeidsverkstedet besto i samordne oppgaver som de ulike personer og instanser i dag gjennomfører mot nye og felles mål.

Det arbeides parallelt med å søke mulige bidrag fra ulike finansieringskilder.

Det planlegges en konferanse og utstilling 1. juni 2007 som har to mål:

- presentere prosjektet for Statlige aktører, større, mulige finansieringskilder og aktører i området
- informere generelt om ambisjoner og handlingsprogrammet for områdeløftet.

I møte 15.11.2006 sluttet byrådet seg til styringsgruppens innstilling og fattet vedtak om at hovedprosjekt og en helhetlig prosjektplan skulle legges frem i januar 2007.

Det har vært meget kort tid til å utvikle et så omfattende handlingsprogram.

Den kommunale prosjektgruppen har foreslått at private og offentlig tiltak blir samordnet og presentert under ett handlingsprogram og derfor viser at felles, viktige og aktuelle tema i samarbeidet rundt Damsgårdssundet også underbygger og utdyper andre og overordnede mål for Bergen kommune.

Dette handler blant annet om at tema "Levekår" ikke kan behandles isolert. Samtlige tema er viktige komponenter i dette bildet.

De private aktørene har levert innspill til de ulike tema – uten kostnadstall.

Tiltakene er derfor i dette dokumentet presentert innenfor 7 hovedtema:

1. Demokrati, medvirkning og ansvar
2. Infrastruktur. Kvalitet, miljø, energi og universell utforming
3. Boligprogram og boligforvaltning
4. Kultur-og skoleanlegget som "et bankende hjerte" i lokalsamfunnet
5. Nærings-og kulturutvikling. Etablering av arbeidsplasser
6. Oppgaveløsning innenfor helse-og velferdsområdet
7. Kompetanseutvikling.

Forslag til handlingsprogram har slik struktur:

1. Tekstlig del som inneholder alle tiltak innenfor de 7 temaområdene - private og kommunale. I den kommunale delen foreslås både tiltak som krever nye investerings- og/eller driftsmidler i økonomiplanperioden og tiltak og oppgaver som det foreslås at det skal arbeides videre med innenfor dagens ressurser.
2. Kostnadsoversikt i tabellform som viser forslag til prioriterte strakstiltak i 2007 i Bergen kommune og innspill til budsjettarbeidet med kostnader knyttet til budsjettsted, tiltak som forutsetter prioritering eller ekstraordinære midler. Mulige finansieringskilder er antydnet for videre utredning av prosjektgruppen.

I utgangspunktet deltar 3 kommunalavdelinger med ressurser til prosjektgruppen:

Byutvikling: 1 årsverk - i prinsippet i hele prosjektperioden.
Finans, kultur og næring: 50-75% årsverk - i prinsippet i hele prosjektperioden.
Oppvekst: 25% årsverk frem til skolestart høsten 2009
Prosjektdeltakelse vurderes i henhold til behov.
Daglig leder i skoleprosjektet kan deretter koples inn i prosjektledelsen.

Gjennom arbeidsgruppene som de tre delprosjektlederne leder deltar også kommunale medarbeidere bredt med ressurser i dette arbeidet.

Forslag til handlingsprogram anslår at kostnadene til nye tiltak i området i budsjettperioden 2008 – 2011 totalt er 189.840 Mill. kr.

I tabellen nedenfor er tidligere finansierte tiltak, forslag til tiltak i 2007 og innspill til økonomiplanperioden spesifisert innenfor de 7 temakapitlene i handlingsprogrammet:

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11
P. Prosjektmidler	Prosjektledelsen		1050.000	1740.000
1. Demokrati, med-virkning og ansvar			100.000	180.000
2. Infrastruktur. Kvalitet, miljø, energi og universell utforming		20500.000	6105.000	172900.000
3. Boligprogram, bolig-og områdeforvaltning				
4. Skole- og kulturbygg som et "bankende hjerte" i lokalsamfunnet		151000.000	810.000	4600.000
5. Nærings-og kulturutvikling. Etablering av arbeidsplasser			125.000	1000.000
6. Oppgaveløsning innenfor helse-og velferdsområdet			250.000	9320.000
7. Kompetanseutvikling				100.000
TOTALT		171500.000	8440.000	189840.000

Dette er kostnader som Bergen kommune i utgangspunktet har ansvar for å finansiere, men der det drøftes finansielt samarbeid med aktørene for å oppnå nye kvaliteter i dette området.

Et samordnet handlingsprogram for byomforming og et helhetlig levekårsloft gjennom prosjektet "Ny energi rundt Damsgårdssundet" skal være grunnlag for at Bergen kommune henvender seg til Staten med anmodning om omfattende finansieringsstøtte.

Gjennom videre budsjettarbeid, ekstraordinære midler og omprioritering innenfor de enkelte byrådsavdelinger foreslås at forslag til handlingsprogram for 4-årsperioden søkes gjennomført. Det må også gis rom for at nye tiltak kan utvikles i løpet av prosjektperioden. Det forberedes en henvendelse til Staten, i første omgang ved Kommunal-og regionaldepartementet om tung statlig bistand og tilskudd i dette omfattende byomformings – og levekårsloftet.

Felles, årlige prosjektkostnader for private og offentlige hovedaktører i 2008 – 11 er stipulert til kr. 1340.000, den kommunale andelen er kr. 800.000.

Forslag til handlingsprogram har slik struktur:

1. Tekstlig del som inneholder alle tiltak innenfor de 7 temaområdene - private og kommunale. I den kommunale delen foreslås både tiltak som krever nye investerings-og/eller driftsmidler i økonomiplanperioden og tiltak og oppgaver som det foreslås at det skal arbeides videre med innenfor dagens ressurser.
2. Kostnadsoversikt i tabellform som viser forslag til prioriterte strakstiltak i 2007 i Bergen kommune og innspill til budsjettarbeidet med kostnader knyttet til budsjettsted, tiltak som forutsetter prioritering eller ekstraordinære midler.

Oversikten nedenfor viser prosjektgruppens forslag til ekstraordinære og felles prosjektkostnader knyttet til prosjektgruppen og arbeidsgruppenes innsats i det videre arbeidet.

I oversikten er det vist hvilke tiltak som utarbeides felles for hele prosjektet og hvilke tiltak som oppfattes som kommunens interne.

**EKSTRAORDINÆRE PROSJEKTKOSTNADER eks. prosjektledelse.
Felleskostnader fordelt likt mellom private og kommunale aktører, 2007 – 2011.
(Kr. 50.000 pr. år pr. hovedaktør.)**

Tiltak	Ansvars- sted	Samarb. part	Kostnad 2007	Kostnad 2008-12	Finansiering	Mulig tilskuddspart
	Prosjekt- ledelsen	Utv. prosjektgr				
Verksted 11&12.01			25.000	100.000		
Verksted høst			30.000	120.000		
Årlig markering				800.000		
07. Konferanse			150.000			
07. Utstilling			100.000			
Andre info-tiltak			80.000	320.000		
Kostnad til sammen foreslås fordelt slik: - Bergen kommune - Husbanken - HIB og BOB			385.000 200.000 85.000 100.000	1340.000 800.000 200.000 400.000		

**PROSJEKTKOSTNADER 2007 – 11. STRAKSTIKTAK 2007.
Bergen kommunes bidrag.**

	Prosjekt- ledelsen	Kom. aktører				
Andel felleskostnader			200.000	800.000		
Studietur, faglig utv. – skole			45.000	180.000		
Studietur, faglig utv. - levekår						
Arbeidsreiser prosj./arbgr			50.000	200.000		
Strakstiltak i området						
Miljøkoordinator 1 års engasjement			480.000			
Etablere/ drifte samarbeidsforum			10.000	80.000		
Fritidstiltak på skolen* Tiltak/kostnad 08-11 overført handl.program			75.000*			
Rydde uteområder - lys			70.000			
Stimuleringsmidler Se kap. 3 og 6			120.000	480.000		
TOTALT			1050.000	1740.000		

1. Demokrati-medvirkning-ansvar

Et langsiktig områdeløft og en fremtidsrettet utvikling av området er avhengig av interesse og eierskap til nye og felles mål fra så mange aktører som mulig innenfor hele området. Bevissthet og erfaring om at lokalt engasjement gir mulighet for endringer kan være den første spore til å utløse ansvarlighet, menneskelige og økonomiske ressurser og tiltak som varer over tid. Dette er også gode bidrag i en videre demokratisk prosess.

Lokal medvirkning, å utløse ressurser og eierskap til tiltak skal gjennomsyre arbeidet i hele området. I prosjektet skal følgende tiltak sikre grunnlaget og kontakten mot aktører og brukere i området gjennom prosjektperioden.

BOBs utbygging langs Damsgårdssiden:

Bob bygger boliger i borettslag, en boform som bygger på demokrati, medvirkning og ansvar for fellesskapet. Bob-medlemmer har medvirket i planleggingsfasen, og Bob planlegger videre å invitere til idédugnad om næringsutvikling

Kommunalt initierte tiltak:

- Årlige markeringer mot bydelen.
Tilbakemelding om fremdrift og status i prosjektet. Markedsføre ny utvikling.
Målgruppe: Byen generelt, alle beboere og aktører, nye og eksisterende.
Årlig – i september. Ansvar: Prosjektledelsen. Kostnad vist under ekstraordinær prosjektkostnader.
- Halvårlige arbeidsseminarer med medvirkende aktører.
Holde prosjektet varmt. Påfyll, evaluere og utvikle tiltak.
Målgruppe: ca. 60 deltakere – som seminaret 11. og 12. januar.
Ansvar: Prosjektledelsen. Samme kostnad.
- Etablere samarbeidsforum og dialog med lokalsamfunnet. Samme kostnad.
- ”Vindu mot områdene mot Damsgårdssundet” Utstilling med mer.
Som en del av handlingsprogrammet er det ønskelig i en tidlig fase å informere og sluse befolkningen inn i oppgraderingsplanene og satsingen på Løvstakksiden, samtidig som man tar vare på den lokalhistoriske egenart.

Utstillingen og et illustrert skriftlig teksthefte - som også kan brukes i formidlingssammenheng til alle aldersgrupper.
- Utvidet kulturminnegrunnlag. Bakgrunn for opprustning og nybygg
Målgruppe: utbyggere og byggesaksbehandlere.
Fremdrift: September 08: Ansvar Byantikvaren.

- Ungdom, registrering og kommunikasjon. Videoproduksjon. Innspill til områdeportal eller velforeningens hjemmeside. Utreddes av miljøkoordinator. Tilbakemelding juni.07
Målgruppe: Ungdomstrinnet på Ny Krohnborg skole.
- Energi og miljø. En utvidelse av pilotprosjektet på Laksevåg. Elevansvar på skole i drift evaluering.
Avfallshåndtering. Ansvar vurderes som del av undervisningsopplegg på skolen..
Begge tiltak samordnes med opprustning av skolen. Ansvar: Oppvekst.
- Utvikle tilpassete informasjonsstrategier.
Ansvar: Prosjektledelsen i samarbeid med informasjonsavdelingen.

FORSLAG TIL NYE TILTAK 2007 OG I ØKONOMIPERIODEN 2008-11

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11	Budsjettsted	Mulige tilskuddskilder
Prosjektmedarbeider	Byantikv.		100.000		Byutvikl	
Trykksak byggesaksbeh.. Utvidet kulturminnegrunnlag	Byantikv.			180.000	Byutvikl.	
Filmprosjekt Dokumentasjon & kommunikasjon			130.000			Fylkeskommunen
TOTALT			230.000	180.000		

Historie

2. Infrastruktur. Kvalitet, miljø, energi og universell utforming

Vakre, trygge og velstelte omgivelser gir befolkningen stolthet over eget bosted, øket attraktivitet og kan bidra til ny verdighet for vanskeligstilte.

Nye kvaliteter i opprustning og nyanlegg av grøntanlegg og trafikktiltak kan i tillegg gi ekstra kvaliteter som gjør at hele kommunen vil kunne "se til områdene rundt Damsgårdssundet" med nye øyne, profilere området og skape attraktivitet som bosted og område for ny næringsetablering.

Private tiltak: Strandpromenade. BOB opparbeider strandpromenaden som en del av et fremtidig sammenhengende gang- og sykkelveinett rundt indre Puddefjorden og Store Lungegårdsvann. Promenaden vil bli opparbeidet som del av utbyggingen i området. Høyteknologisentret opparbeider en midlertidig promenade nord for utrustningsbygget slik at det blir lettere å passere langs fjorden mot sentrum.

Kommunale tiltak:

Grønnstruktur og gangstrøk:

- Broen og Markusplassen. Den nye gang-sykelbroen mellom Damsgårdssiden og Møhlenpris vil være en avgjørende motor i ny byutvikling. Eksisterende boliger langs Løvestakksiden og nytt byområde langs sundet blir sentrumsnært. Utvikling av 4-5000 arbeidsplasser på Høyteknologisentret får gangavstand til et attraktivt byutviklingsområde og naturområdene opp mot Løvestakken. Broen vil gi to nye tyngdepunkter og byrom for gangtrafikk og nye tiltak, Markusplassen og plassen på Høyteknologiområdet. Finansiering med privat og offentlig tilskudd er under utredning for broen og Markusplassen.
- Løvestien. Anlegget skal gi området sin Fjellvei, der universell utforming skal tilstrebes.
- Gangforbindelser – grøntanlegg, park og overvannshåndtering. Eksisterende gangforbindelser mellom fjord og fjell skal opprustes. To tverrforbindelser skal utredes som pilotprosjekter for ny overvannshåndtering som miljøkvalitet i grøntarealer. Kunstneriske kvaliteter skal søkes integrert i anleggene.
- Eksisterende, liten ballbane rustes opp og lyssettes
- Natursti og leirplass for barnehagene.
- Historisk hageanlegg knyttet til Urdi søkes gjennomført.

- Nygårdsparken skal oppgraderes og porter vurderes åpnet mot arealene på Høyteknologisentret.
- Regulering av barnehagetomt opp mot naturområdene.
Frist: 2008
- ”Barnetråkkregistreringer” skal gi grunnlag for nyanlegg og opprustning, stell og lyssetting av mindre oppholds-og lekeplasser.
Lokalisering av mulige badeplasser utredes

Trafikktiltak

- Trafikksaneringsplan for området.
Planen skal gi bakgrunn for ulike trafikk sikring-og saneringstiltak, lokalisering av boligsoneanlegg og forbedring av kollektivtilbudet.
- Trafikk sikringstiltak gjennomføres
- Trafikkavlastete gater/gatetun
Det er forutsatt to opparbeidete gatetun i 4-årsperioden.
- Innføring av boligsoneparkering.
Det forutsettes at området skal ha høy prioritet i innføring av boligsoneparkering.
- Boligsoneparkering. Det utredes lokalisering av to boligsoneanlegg og avsettes midler til ett av disse i økonomiperioden.
- Det utredes om Parkeringsbussen kan få en ny sløyfe om Møhlenpris, med et stopp ved Nansensentret og brohodet på østsiden.
- Krysset Lotheveien/Michael Krohns gate. Rekkefølgebestemmelsene i reguleringsplanen slår fast at ny kryssløsning for Lotheveien/Michael Krohns gate må være opparbeidet før full utbygging kan finne sted. Det haster med grunnavklaring for å unngå forsinket fremdrift for utbyggingen av området. Dette forutsetter avtale med grunneier av Damsgårdsveien 70A, ref forslag til reguleringsplan for Damsgårdssundet Nord. Ansvar knyttet til kryssopparbeidelse forutsettes av Bob å ligge hos Bergen kommune. Prosjektet er søkt innlemmet i Bergensprogrammet.

Avfallshåndtering

- Boss-sug innføres generelt i den nye bebyggelsen langs sundet.
- To nye returpunkter med attraktiv møteplass anlegges i tilknytning til grønnstruktur
- Bossbil drevet på bio-gass skal betjene området.

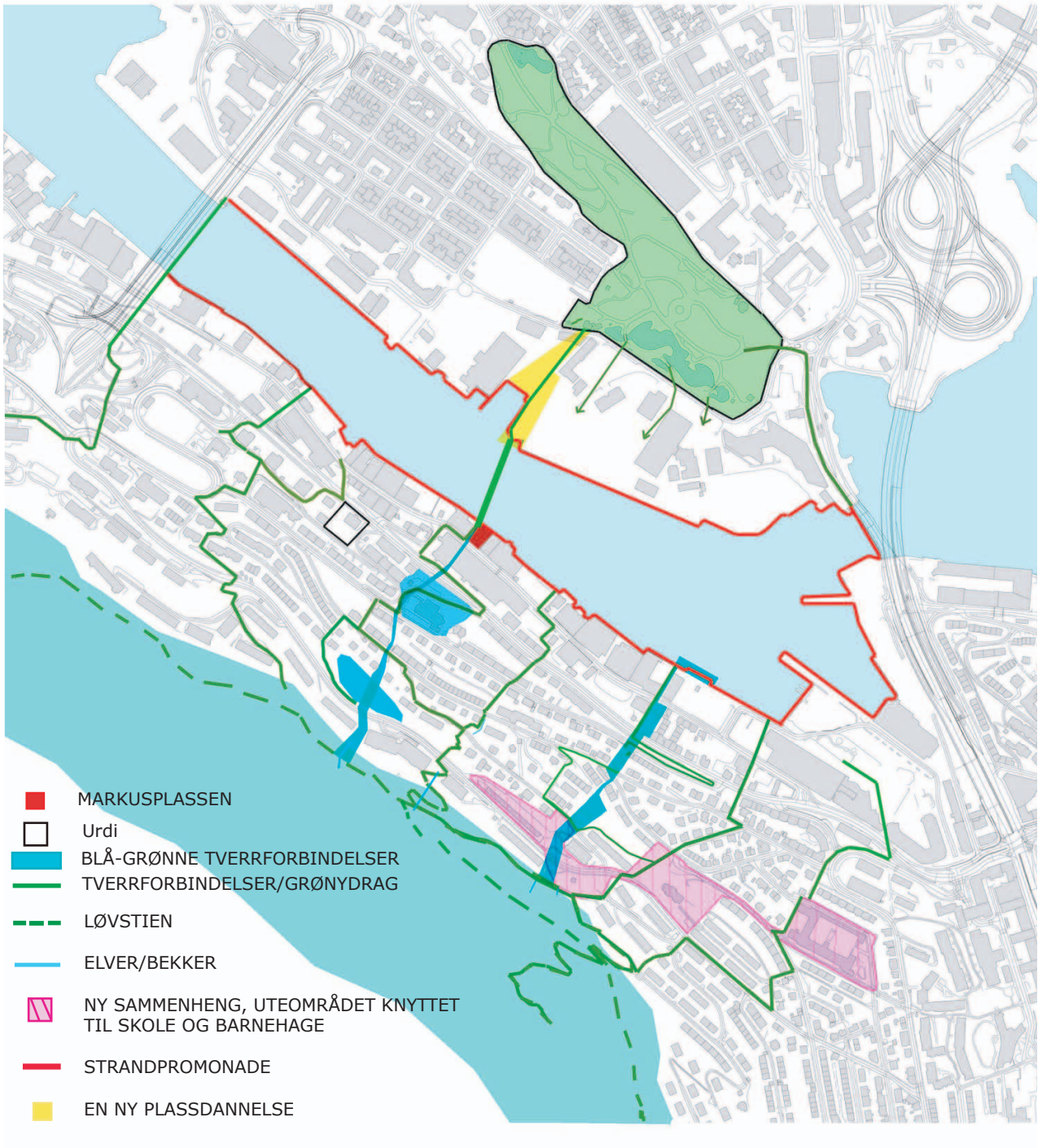
Fjernvarme

- Fjernvarme legges frem til ny utbygging på begge sider av Damsgårdssundet.

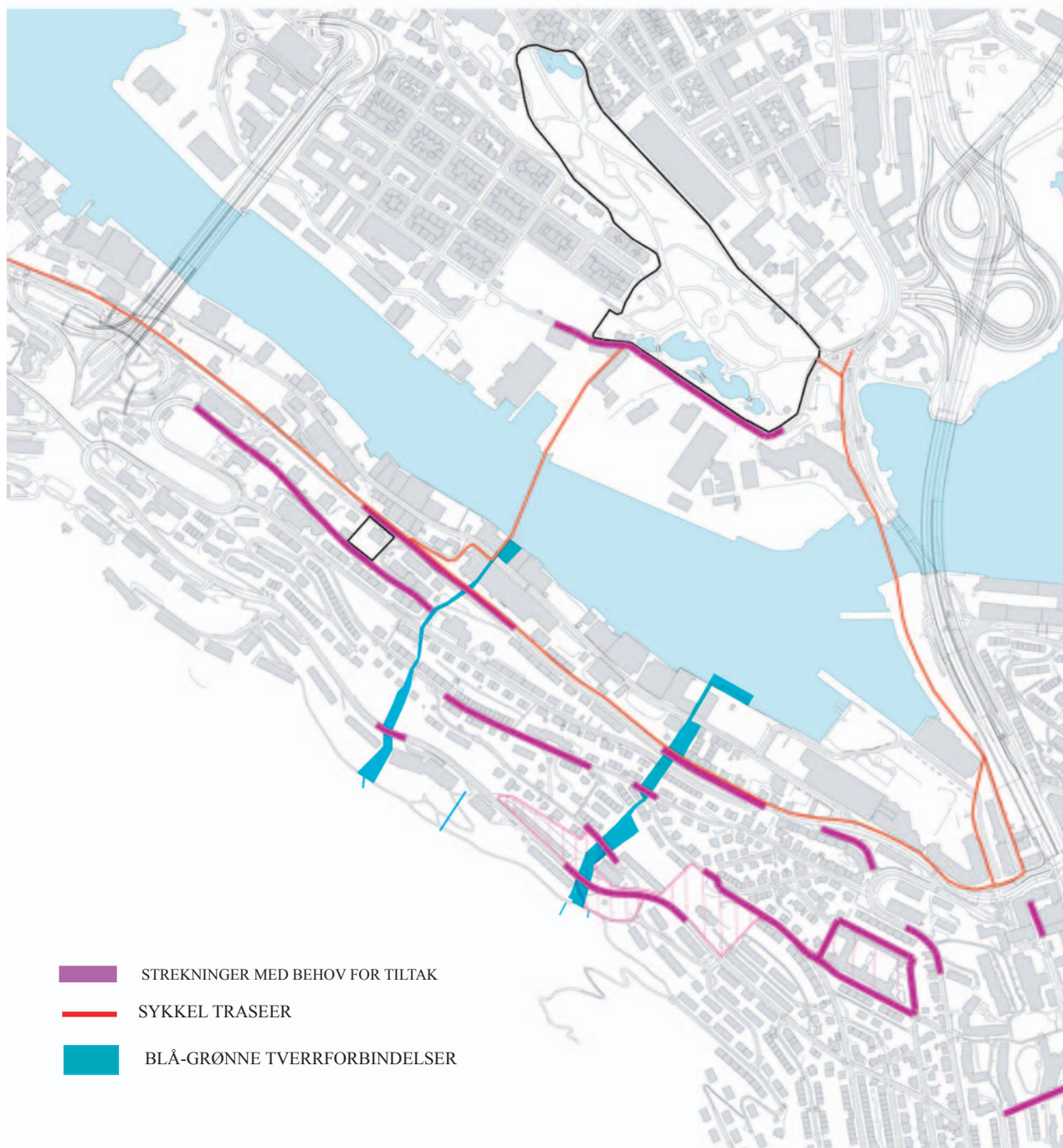
FORSLAG TIL NYE TILTAK 2007 OG I ØKONOMIPERIODEN 2008-11

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11	Budsjettsted	Mulige tilskuddskilder
Grønnstruktur og gangstrøk						
Ny gang-og sykkelbro	Byutvikl.			60000.000	Byutvikl	
Markusplassen	Byutvikl. GE		200.000	30000.000	Byutvikl	
Prinsipper-Kaiutforming mm	Byutv GE		100.000		Byutvikl.	
Oppr. gangstier/trapper	Byutv GE			2000.000	Byutvikl.	
2 tverrforbindelser	Byutv GE		450.000	4500.000	Byutvikl.	
Nygårdsparken -opprustning, åpning	Byutv GE	8200.000		11800.000	Byutvikl.	
Urdi - hageanlegg	Byutv GE.		(150.00)			Riksanst.
Møregaten Park og skolegård	Byutv GE	2500.000	1100.000		Byutvikl.	
Løvslien - gjennomføring	Byutv GE	9800.000				
Oppfølging "Barnetråkkregistr."	Byutvikl.			6000.000	Byutvikl	
Eks ballbane opprustes	Byutv GE.		200.000			
Skolehage - utredes	Byutv. GE		75.000			
Regulering barnehage	BKB		350.000			
Leirplass barnehager	Byutv. GE			100.000		
Avfallshåndtering						
Boss-sug	BOB/BIR					
2 returpunkter	BIR					
Bossbil drevet med biogass	BIR					
Trafikktiltak						
Trafikksikringstiltak	Byutvikl. Samf./ GE		3000.000	12000.000	Byutvikl	
Trafikksaneringsplan	Byutvikl. Pl&miljø		180.000	500.000	Byutvikl	
Innføring av boligsone - utredning	Byutvikl. Pl&miljø			500.000	Byutvikl	
- gjennomføring				1000.000		
Lokalisering av to P-anlegg	Byutvikl/ Pl&miljø		450.000		Byutvikl	
- gjennomføring				30000.000	P-selsk.	
2 gatetun	Byutvikl./ Samf/GE			7000.000	Byutvikl.	
Krysset Lotheveien/Michael Krohngate	Byutvikl			7500.000	Byutvikl/ Bergenspr	
TOTALT		20500.000	6105.000	172900.000		

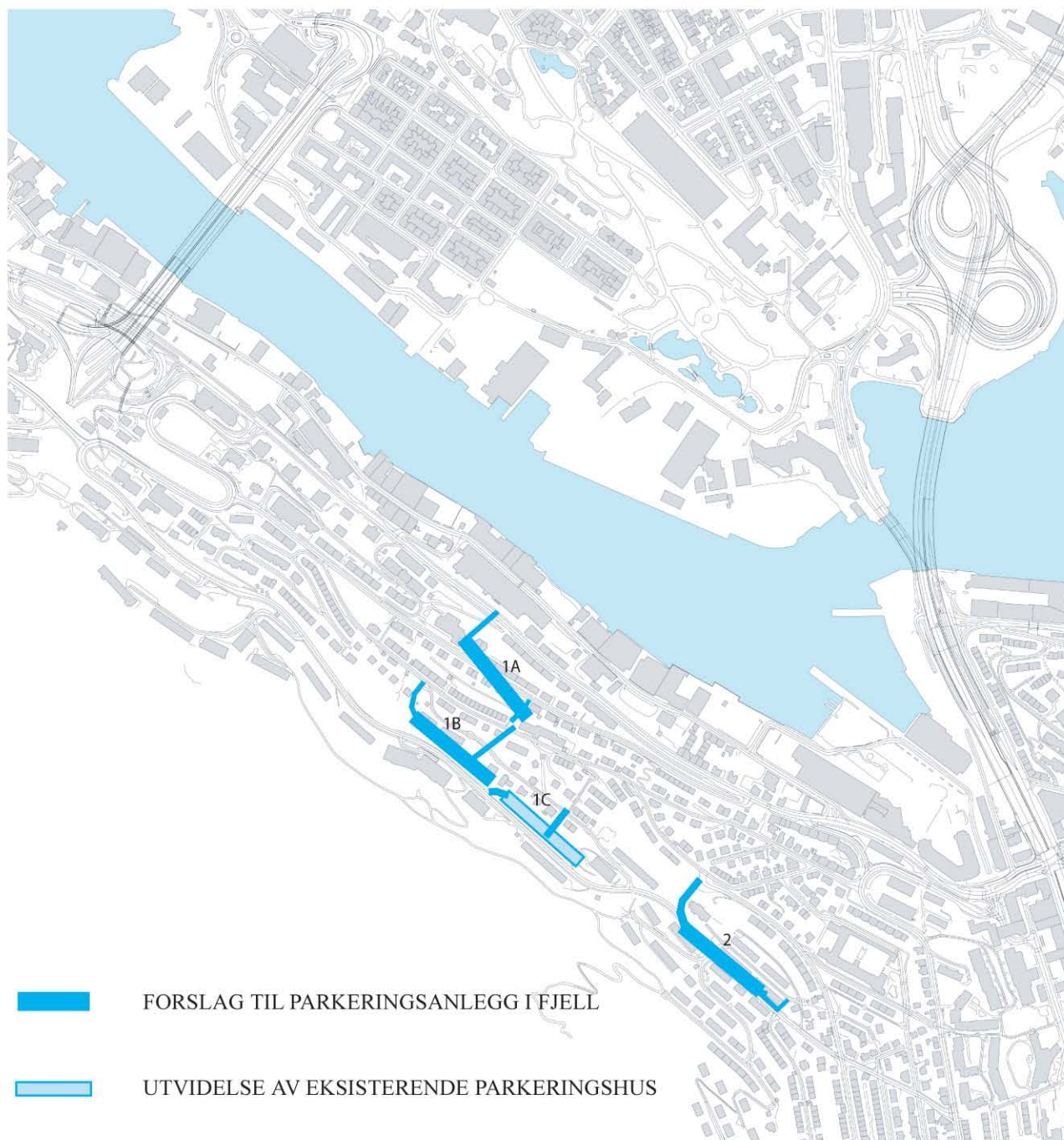
Grønnstruktur/vann - Fotgjengertraseer

Trafikk - behov for tiltak og avlastning

Lokalisering av boligsoneparkeringsanlegg - Alternative løsninger

3. Boligprogram, bolig- og områdeforvaltning

Langs hele Damsgårdssiden fra Solheimsviken til Puddefjordsbroen forventes det at det i løpet av en 10-årsperiode bygges ut et nytt byområde som vil inneholde ca 1500 nye boliger med tilhørende kultur-og servicetilbud. BOB står sentralt i transformasjonsarbeidet. Bakgrunnen for å samordne aktørene rundt Damsgårdssundet i et helhetlig handlingsprogram er behovet at det nye mot sundet skal bidra til et omfattende levekårsloft for områdene opp mot Løvstakksiden. Den videre utviklingen av området som helhet bør speile et livsløpsperspektiv og tilrettelegge for trivsel og daglige behov for en befolkning for alle aldersgrupper, med ulik funksjonalitet og ulike familiestrukturer.

Utbyggingen langs Damsgårdssundet i regi av BOB:

I Damsgårdssundet planlegges boliger for alle brukergrupper. Det planlegges spesielt for å tilrettelegge for barnefamilier, med fokus på arealeffektive familieboliger og trygge uteoppholdsarealer. Utover dette planlegges ikke spesielle tiltak for særskilte grupper. Boligene planlegges som borettslag med dertil hørende boligforvaltning.

Strandpromenade, gatetun og tilhørende gangveisystemer/tverrforbindelser regulert som offentlige arealer. Disse forutsettes forvaltet og driftet av Bergen kommune. Den enkelte borettslag vil ha ansvaret for service, drift og vedlikehold av private anlegg.

Eksisterende boligområder opp mot Løvstakken.

Området og dagens bebyggelse har i utgangspunktet er meget godt grunnlag for å bli et attraktivt boområde.

Imidlertid er inntrykket idag at store deler av området har få offentlige grøntarealer, som også er dårlig vedlikeholdt og det er store trafikkproblemer.

En klar problemstilling som er kommet frem i forprosjektfasen er den skjeve beboersammensetningen i området. Det er fremdeles et høyt antall kommunale utleieboliger (354) og det er de siste årene gjennomført omfattende hyblifisering av eksisterende boligmasse i privat regi. En del av disse hyblene leies også ut til vanskeligstilte innbyggere, noe som bidrar til å forsterke dette problemkomplekset i området.

Dersom den høye andelen av vanskeligstilte skal opprettholdes i området, er det behov for forsterkninger av forvaltnings- og tjenesteapparatet slik at det matcher befolkningens behov.

Alternativ strategi for kommunen er å gjøre noe med sin utleieportefølje og sette begrensninger for hyblifisering i området.

Utbyggingen ved sjøfronten kan for noen bety muligheter for en bokarriere i området, det kan igjen bety at flere allerede tidlig investerer av egne ressurser i området, menneskelig og økonomisk.

En alternativ strategi for kommunens egen boligmasse i området kan inneholde:

- Salg av kommunale utleieboliger
- Ombygging til andre boligtyper.
- Ombygging til annet formål
- Utleie til andre befolkningsgrupper
- Riving – nybygg

For øvrig bør kommunen sette begrensninger for hyblifisering i dette området.

Det er to gode grunner for å sørge for en fornyet og god forvaltning av området,

- hvordan unngå at store offentlige investeringer taper verdi over tid?
 - skape og vedlikeholde gode fysiske og sosiale omgivelser for hele befolkningen.
- Områdeforvaltning. Området inneholder mange bolig/næringsorganisasjoner som hver for seg har sine forvaltningssystemer. Ved en samordning av disse mot en områdeforvaltning, kan en oppnå tilstedeværelse i området, kontinuerlig service, koordinering av tiltak rettet mot beboere/utbyggere, kopling av frivillighet og service til området, vernet arbeidsplasser og andre, nye arbeidsplasser i området. En områdeforvaltning kan også være et tilbud til private husiere. Gjennom et samarbeid mellom Bergen kommune, Bergen og Omegn Boligbyggelag (BOB), Bergen bolig og byfornyelse (BBB), Studentsamskipnaden i Bergen (SIB) bør dette tiltaket utredes videre. Fremdrift: Tiltaket "Områdeforvaltning" utredes innen 01.10.07
Ansvar: Prosjektledelsen.

BBB har følgende planer for området i prosjektperioden:

Innenfor eksisterende boligmasse skal boligstørrelsen og funksjonaliteten til noen boliger økes. Dette vil forbedre befolknings sammensetningen i området.

Konkret skal:

- 2007/2008: 22 mindre utleieboliger (tidligere trygdeboliger) bygges om til to bofelleskap for utviklingshemmete med 12 boliger og oppfølgingstjeneste.
- 2007/2009: Etterisolere 85 boliger langs Løvestakkveien og Lotheveien. Oppgradering av fellesarealer.
- Ved tilskudd fra Husbanken har BBB i samarbeid med Mottaks- og kompetansesenteret for integrering av innvandrere og flyktninger (MOKS), Boligetaten og frivillige organisasjoner etablert et arbeid for å bedre det flerkulturelle miljøet de kommunale utleieboligene, samt i større grad klare å inkludere det mangfold av minoriteter som bor i området. Arbeidet søkes videreført.

4. Skole-kulturanlegget som et “bankende hjerte” i lokalsamfunnet

Ny Krohnborg skole skal nå opprustes og videreutvikles til et nytt lokalt sentrum og med et skoletilbud som følger opp krav knyttet til “Kunnskapsløftet”. Dette vil bety at det etablerte området opp mot Løvstakken vil bli tilført et nytt kraftsentrum.

Kvaliteter i opprustningen – løsninger på nye funksjonskrav - nye energiløsninger – mangfoldet av nye tilbud knyttet til bygget – og et ”overskudd” i driften av anlegget er avgjørende for kunne vise hvilken betydning dette anlegget skal få for den videre utvikling av området.

Programarbeidet er i gang og gir Bergen kommune en enestående sjanse til igjen å kunne vise Ny Krohnborg skole som et prestisje-prosjekt innen for nordiske skole- og kulturanlegg.

Investeringsmidler til finansiering av skoleopprustning/ombygging, grendahus og idrettshall er avklart. Byggestart er forutsatt august 2008. Nytt anlegg forutsatt tatt i bruk: august 2009

- Utarbeide en plan for hvordan skolen skal implementere ”Kunnskapsløftet”
Frist: 01.08.07
Ansvar: Ny Krohnborg skole.

Ny Krohnborg skole som en sosial og kulturell arena. Skolen skal i tråd med føringer i Kunnskapsløftet gi skoleledere, lærere, elever og foresatte muligheter til å utvikle effektiv læring gjennom å benytte et mangfold av organisasjonsmåter, bruke et stort repetoar av arbeidsmåter, ta i bruk ulike læringsarenaer og læremidler, og forholde seg til individuelle læringsprogram. Sammen med kulturhusarealer og idrettshall skal skoleanlegget framstå som et åpent og inkluderende kraftsenter for hele området.

Det nye skoleanlegget der kulturlokaler og idrettshall er integrert gir nye muligheter for fleksibilitet generelt og sambruk for større kulturarrangementer for hele bydelen. Kaféen kan for. eks.være skolens kantine i skoletiden og bydelskafe på ettermiddagen. At idrettshallen utgjør en del av skoleanlegget bidrar videre til at det lokale idrettsmiljøet blir nærmere knyttet til elevtilbudet fra skolen. I det videre arbeidet med planlegging av det utvidete skoleanlegget vil flere sambruksmuligheter vurderes.

Følgende tiltak er aktuelle knyttet til utvikling og drift av det nye lokale anlegget.

- Spesielle tiltak knyttet til skolen som pilotprosjekt for miljø og energi. Dette er både konkrete energitiltak på bygget og tiltak knyttet til mulig ansvar og pedagogiske tiltak overfor elevene generelt også på andre miljøtema.
- Tidligere Laksevåg og Arna bydeler har vært prøvebydel på ny energistyring i offentlige anlegg.

Det utredes om dette opplegget kan videreutvikles med at elevene på skolene får delansvar for å drifte og på den måten erfare og lære om energi – og miljøtema.

- Møregaten. Gaten er gjennom et trafikksaneringsopplegg tatt ut som gate og skal i fremtiden tjene som lokal park og utvidelse av skolegården for de eldste elevene. Gaten skal stenges umiddelbart og tas i bruk midlertidig. Endelig opparbeidelse samordnes med ombyggingsprosjektet.
- Miljøkoordinator. Som et strakstiltak er det allerede engasjert en miljøkoordinator på skolen. Koordinatoren er prosjektets tilstedeværelse på Løvstakksiden og skal utvikle de første tiltak knyttet til bruk av skoleanlegget og som sikter mot skolen som ”et hjerte ” i lokalsamfunnet. Stillingen som miljøkoordinator har som mål og legge grunnlag for oppgaven som fremtidig miljøkoordinator for hele anlegget.
- Styrke det sosialpedagogiske arbeidet ved skolen ved å opprette en stilling som ”Sveiper”, (sosionom som arbeider med vanskeligstilte elever, etter modell av Olsvik skole).
Ansvaret: Ny Krohnborg skole
Kostnad: ca: kr. 500 000 pr år.
Innarbeides i budsjettforsalg for 2008

FORSLAG TIL NYE TILTAK 2007 OG I ØKONOMIPERIODEN 2008-11

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11	Budsjettsted	Mulige tilskuddskilder
Opprusting-ombygging ift Det nye kunnskapsløftet - energiambisjoner	Oppvekst	100 mill				Enova
Idrettshall - energiambisjoner	Oppvekst	32 mill		*		Enova
Grendahus - energiambisjoner	Oppvekst	19 mill		*		Enova
Miljøkoordinator - koordinering av lokale tiltak knyttet til skolen - midler til tiltak	Oppvekst			2200.000 400.000	Oppvekst	Staten
”Sveiper”	NyKrohnborg skole		250 000	2000.000	Oppvekst	
Møregaten Lokal park og skolegård	Byutvikl.				Byutvikl.	
TOTALT		151000.000	250.000	4600.000		

* Driftsmessige konsekvenser knyttet til det nye skole-og kulturanlegget utredes innen våren 2008.

5. Nærings- og kulturutvikling. Etablering av arbeidsplasser

Områdene rundt Damsgårdssundet, Høyteknologisentret, Solheimsviken og nytt byområde langs Damsgårdssiden vil samlet sett utgjøre et nytt kraftsentrum for nyetableringer i Bergen. De første nærings- og kulturetableringer på Damsgårdssiden vil være med å profilere det nye utviklingsområdet. Innovasjon og etableringer som bygger opp under området som et pilotprosjekt på tema som miljø, energi, universell utforming og kulturelt mangfold vil være spesielt interessant. Riktig lokalisering av nye bedrifter kan bidra til å bedre sammenhengen mellom transformasjonsområdet mot sundet og boligområdene opp mot Løvstakken. Her vil lokaliseringer knyttet til Michael Krohngate, Markusplassen og nye møteplasser ved sundet være spesielt viktige. Når broen er gjennomført vil nærheten til Universitetet og Høyteknologisentret gi grunnlag for nye bedrifter innenfor mange temaområder innenfor hele byutviklingsområdet. Etablering av nye arbeidsplasser knyttet til en arbeidskarriere for ungdom og vanskeligstilte er en hovedutfordring for Bergen kommune.

SOLHEIMSVIKEN

2007: Ny midlertidig Messehall på 4000m² ferdigstilles februar 2007.

Utvidet virksomhet i ny messehall skal legge grunnlag for å bygge ny, permanent og større 'messehall.

” Beddingen” – et kontorbygg på 8000m² er under gjennomføring og skal stå ferdig mars 2008.

Etablering av boss-sug for området er under gjennomføring

Midlertidig promenade foran utrustningsbygget gjennomføres

2008-11: Tomten til Nye Arenum skal klargjøres

Mot slutten av perioden vil man trolig se starten på næringsbyggene som skal omkranse Nye Arenum.

HØYTEKNOLOGISENTRET

Høyteknologisentret samler sentrale aktører innen næringsliv, forskning og utdanning, og skal skape banebrytende miljøer spesielt innfor IKT, petroleum, marinbiologi, og bioteknologi.

2007: Vitensentret VILVITE på 2000m² åpner dørene 31.mai 2007.

Sentret inneholder en kafe og møteplass for hele Høyteknologisentret og et auditorium med 156 plasser.

Miljøbygget skal innholde barnehage, sykkelparkering, garderober og bilparkering. Byggestart mai/juni 2007

Tilslutning til sentralt bossug-anlegg igangsettes

2008-11: 4 kontor og laboratoriebygg i Thormøhlensgate 53 ferdigstilles i regi av

Høyteknologisentret og Universitetet. Ca. 20.000m² kontorer og laboratorier vil medføre ca.1000 nye arbeidsplasser.

Høyteknologisentret vil trolig også være i gang med

- bygging av 2-3 bygg i Thormøhlensgate 45 hvor det i dag er en skipsbyggerhall.

- opprydding etter verftsaktiviteten i den nordlige delen av området, riving av eldre bygg, rehabilitering av bevaringsverdige bygg og prosjektering av nybygg.

DAMSGÅRDSSIDEN

Etablering av nye arbeidsplasser i regi av BOB.

Områdeutviklingen i Damsgårdssundet er basert på prinsippene for bærekraftig byutvikling. Dette innebærer blant annet at bygningsmassen utformes for fleksibel bruk i et lengre tidsperspektiv. Dette innebærer at bærestrukturer og etasjehøyder tilpasses både boligfunksjoner og næringsfunksjoner.

I den nye bydelen planlegges maritimt butikksenter, dagligvarebutikk, barnehage og andre service-og kulturtilbud. Sammen med eksisterende arbeidsplasser innen småindustri vil dette gi bydelen et variert næringstilbud. Bob vil invitere til idédugnad vedrørende næringsutvikling og kulturutvikling i området i løpet av våren 2007.

Det er et ønske å få til et internasjonalt marked i den gamle malingsfabrikken mot Markusplassen. Markedet kan inneholde grønnsaker, mat og håndverk fra ulike kulturer. Gode restauranter/kafeer innenfor samme tema kan forsterke denne attraktiviteten.

Tiltak initiert av Bergen kommune:

- Det er etablert et samarbeid med Fretex Vest Norge om videreutvikling av nye arbeidsplasser i området knyttet til gjenbruk og gjenvinning. Kunst og redesign kan blant annet være stikkord knyttet til slike nye arbeidsplasser.
I 2007 konkretiseres arbeidet i en utredning i et samarbeid mellom Fretex, NAV og Bergen kommune.
Ansvar: Prosjektgruppen
- Utvikle tilbud om arbeidsplasser til ungdom som alternative opplæringstilbud.
Frist: Årskiftet 2007-2008
Ansvar: Prosjektledelsen, Ny Krohnborg skole, NAV, Frelsesarmeen (Fretex) i samarbeid med andre sentrale aktører.
Omfang: 5 nye arbeidsplasser hvert år i prosjektperioden
- Områdeforvaltning – service. Et samarbeid om en felles områdeforvaltning beskrevet under tema bolig-og boligforvaltning kan gi nye arbeidsplasser knyttet til utvidet service knyttet til nye behov som barnepass, matlevering, rengjøring, felleslokaler av forskjellig sort, helse og spa-tilbud .
- ”Som ringer i vannet”
Frikjøpe en lærer ved Ny Krohnborgh skole (50 % stilling) til å etablere gode samarbeidsformer mellom skole og næringsliv for målgruppen Ungdomsskoletrinnet. Dette etter inspirasjon fra arbeidet med ”Gode sirkler”, som er et samarbeidsprosjekt mellom Fjell, Øygarden og Sund kommuner. Jamfør bystyresak 242/04 ”Entreprenørskap i skolen”
Ansvar: Ny Krohnborg skole
Frist: Skoleåret 2007-2008

FORSLAG TIL NYE TILTAK 2007 OG I ØKONOMIPERIODEN 2008 -11

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11	Budsjettsted	Mulige tilskuddskilder
"Som ringer i vannet"	Ny Krohnborg skole	-	125.000	1000.000	Oppvekst	Kommune og næringsliv
TOTALT			125.000	1000.000		

6. Oppgaveløsning innenfor helse-og velferdsområdet.

Det er vårt inntrykk at det gjøres svært mye godt arbeid i området. mange samarbeidsrelasjoner fungerer effektivt. Det er selvfølgelig et mål å opprettholde dette og innrette prosjektet slik at denne innsatsen kan styrkes og at en i samarbeid kan utvikle, forsterke og fornye noe av tiltaksportefølje for å bedre levekårene for befolkningen. Virkemidlene her er de ordinære budsjettene i kommunen og anledningen til å søke nye midler fra staten og andre. Området har flere levekårsproblemer enn det som er gjennomsnittet for Bergen, og en planlagt levekårsanalyse vil si mer presist om dette.

Under satsingområdet Boligprogram og boligforvaltning er det reist noen kjerne spørsmål som vil ha betydning for handlingsprogrammet.

Viktige arbeidprinsipper:

Kommunen må samarbeide med frivillige og private på mange områder og også våge å være utprøvende med tanke på å skape nye goder for befolkningen i området. Videre er det viktig å innrette tiltak slik at de får et varig preg.

I det følgende presenteres forslag til tiltak som skal gjennomføres i prosjektperioden:

Tiltak rettet mot barn og unge:

■ **Kultur og fritid:**

ProVox

Bergenhus og Årstad sosialkontor samarbeider om å søke storbymidler, med tanke på å gjennomføre kulturtiltak samt forberede innholdet i det nye kulturhuset ved Ny Krohnborg skole.

Kostnader: 6 mill fordelt over 3 år.

2007-2010. Storbymidler.

- Det er etablert samarbeid med Røde Kors med tanke på å forsterke tiltak for barn og unge i området. Røde Kors er svært positiv til å delta i prosjektet, og "Multi mix", PC-kurs er aktuelle tiltak.

Frist: Røde Kors vil utarbeide en nærmere plan for dette innen 08.07

- Starte teatergruppevirksomhet for psykisk syke barn og unge.

Ansvar: Kulturkontoret

Frist: 01.07.07

Finansiert av opptrappingsmidler innenfor psykisk helse.

- Gjennomføre årlige samlinger for ledere i frivillig sektor. (Bymisjonen, Røde Kors, Frelsesarmeen, idrettslaget etc)

Ansvar: Prosjektledelsen og Kulturkontoret

Frist 01.09.07

Kostnad: Kr. 10 000.

- Styrke samarbeide mellom Ny Krohnborg skole og Ny Krohnborg idrettslag for å skape fritids-og aktivitetstilbud for barn og unge som er berørt av fattigdomsproblematikk.
Ansvaret: Ny Krohnborgs idrettslag
Kostnad: Det er søkt Barne og likestilling departementet om Kr.150.000 til dette arbeidet som vil bli gjennomført i nært samarbeid med miljøkoordinator.
- Utrede alternativt sjøsportsenter som gir rom for kanopadling og lignende.
Dette må sees i sammenheng med planer for Store Lungegårdsvann.
Ansvaret: Prosjektledelsen
Frist: 01.11.07.
- Utrede muligheten for å etablere skolehage i området.
Ansvaret: Prosjektledelsen
Frist: 01.10.07.
- “Sommer på Løvestakken “et to ukers åpent ferie tilbud til barn og unge i området.
Ansvaret: Miljøkoordinator og nærpolitiet og frivillige.
Frist: sommer 2007, finansiering BOB/HIB 30.000 kr.?
- Gi ungdom arbeidstilbud i sommerferie i et tilpasset omfang der ungdom som deltar får arbeidserfaring og attest for utført arbeid.
Ansvaret: Miljøkoordinator
Frist: Innen 15.juli 2007
Kostnad: Kr. 30 000
Det er søkt fattigdomsmidler til dette tiltaket for 2007/eventuelt BOB?

Støttetiltak på opplæringsområdet:

- Gi leksehjelp til elever som har behov for slik hjelp.
Frist: 01.04.07
Ansvaret: Ny Krohnborg skole i samarbeid med Røde Kors.
Det er allerede etablert et samarbeid med Røde Kors som mottar støtte fra Bergen kommune for å etablere slik virksomhet.
- Kostnader knyttet til et gratis måltid på skolen utredes.
Frist: 01.05.07
Ansvaret: Prosjektledelsen
Finansiering: Statstilskudd.
- Styrke foreldre og foresattes muligheter til å bli gode veiledere for sine barn i skolesituasjonen. Ansvaret: Prosjektledelsen utreder ulike tiltak, (veiledningsmateriell, konsept for samtalegrupper etc.)
Frist: August 2007 med tanke på utprøving høsten 2007.

- Styrke det pedagogiske arbeidet for ungdomstrinnet for bedre skolemestring. Utprøving av nye tiltak.
Frist: Høst 2007
Ansvar: PPT/Ny Krohnborg skole
Kostnad 20 000, Foreslås dekket innenfor BOPP budsjett 2007.
- Styrke oppfølgingen av elever som går i videregående skolen.
Tiltak utredes.
Ansvar: Prosjektledelsen i samarbeid med oppfølgingstjenesten, PPT og evt. barnevernet.

Helse/ velferd/samfunn:

- Prøve ut ulike tiltak for å styrke den rusforebyggende innsatsen ved skolen.
Ansvar: Ny Krohnborg skole i samarbeid med elever/elevrådet og miljøkoordinator.
Det er søkt prosjektmidler kr. 75 000 til dette formål.
- Gi ”ikke” stigmatiserende ferietilbud til utvalgte elever med minoritetsbakgrunn, for eksempel arrangert som studietur, etter inspirasjon fra Fredrikstad og Halden.
Ansvar: Ny Krohnborg skole i samarbeid med miljøkoordinator, helsestasjonen, PPT og barnevernet.
Frist: Innen 15. juli 2007
Kostnad: 50 000.
Kulturkontoret og Røde Kors samarbeider i dag om tur og ferietilbud (dagsturer i vinterferien, høstferien og 1 uke i skolens sommerferie) til barn i Årstad bydel.
Tilbudet er åpent for alle og benyttes av elever fra Slettebakken, Fridalen, Ny Krohnborg og Damsgård skoler.
Kostnadene er søkt dekket gjennom fattigdomsmidler forvaltet av BHOS.
- Styrke oppfølgingen av barn som ”fases ut av barnevernet” med tanke på å styrke deres muligheter til å mestre voksenlivet, gjennom oppfølging i bolig og arbeids/ utdanningsspørsmål.
Ansvar: Barneverntjenesten og Årstad sosialkontor.
Frist for utarbeidelse av rutiner og metodikk, 1. oktober 2007
Kostnad: Kr. 200 000
Det er søkt fattigdomsmidler til dette formål for 2007.
- Frikjøpe en hel stilling innenfor sosialtjenesten for å arbeide med å etablere arbeidsplasser og evt. utvikle tilbud om “Aktiv dagtid” for brukere en ikke lykkes i å gi ordinært arbeidstilbud/tilbud gjennom NAV.
Ansvar: Sosialtjenesten i samarbeid med andre.
Frist: Utarbeide en plan for dette innen 01.september med tanke på å starte opp i 2008.
Kostnad: Kr. 500.000

- Frikjøpe en hel stilling fra barnevernet som kan arbeide med forebyggende tiltak for barn meldt til barnevernet.
Kostnad: kr 500. 000
Foreslås innarbeidet i budsjett 2008.
- Samarbeide med sosialkontoret/Nav og Frelsesaremeen med tanke på å opprette skjermede arbeidsplasser.
Ansvar: Årstad sosialkontor
Kostnader: Dekkes over tilskudd fra NAV og sosialkontoret.
- Tiltak rettet mot det flerkulturelle miljøet
 - Styrking av ansattes flerkulturelle kompetanse
 - Foreldre veiledningsgrupper
 - Opplæring av minoritetsassistenter.
- Dette har vært et satsingsområde for Solheimsviken Helsestasjon, og arbeidet har vært gjennomført ved hjelp av prosjektmidler fra UDI (2005) og IMDI i 2006.
Det er også søkt midler for 2007, der helsestasjonen ønsker å videreføre dette arbeidet, samt gjennomføre brukerundersøkelse, kartlegging og evaluering.
Tiltaket forslås innarbeidet i budsjett 2008.
- Styrke tjenestene for barn og unge innenfor psykisk helsevern.
Etablering av aktivitetsgrupper. Innkjøp utstyr.
Ansvar: Årstad PPT/Psykiatrikoordinator
Frist: 01.04. 07
Kostnad kr. 30 000
Dekkes av straksmidler i prosjektet (2007).
- Gjennomføre kompetansehevende tiltak for å lede samtalegrupper for barn og unge med psykisk syke foreldre.
Ansvar: Årstad PPT/Psykiatrikoordinator
Kostnad: Kr 40 000, delfinansieres med kr. 10 000 fra prosjektet.
- Etablere et forsøk med fritidskontakter, og hente inspirasjon fra ”Fritid med bistand” et prosjekt som gjennomføres i Kristiansand og som kan dokumentere gode resultater.
Målgruppe: Barn og unge.
Ansvar: Årstad sosialkontor i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner.
Kostnad: Stimuleringsmidler kr. 50 000 pr. år.
- Etablere en lokal SLT gruppe.
Ansvar: BOPP
Frist: 01.05 2007.
- Informasjonsarbeid om lov og rett. Opplysning om lover og regler i samfunnet.
Ansvar: Nærpolitiet i samarbeid med Ny Kronborg skole.
Frist: 2007.

Tiltak rettet mot eldre:

- Invitere Røde Kors til å samarbeide om besøkstjeneste og ulike former for sammenkomster for de eldre i området.
Ansvar: Prosjektledelsen
Frist: 01.05.07
- Kartlegge hjemmeboende eldre sine behov for sosial kontakt i samarbeid med Røde Kors og hvis vi lykkes, - Høgskolen i Bergen med tanke på å utvikle tilbud i samarbeid med de eldre.
Ansvar: Prosjektledelsen/BHOS i samarbeid med Røde Kors
(Det har vært samtaler med Røde Kors om dette som ser positivt på å utvide sin virksomhet overfor eldre som har behov for deres tilbud.)
Røde Kors samarbeider også med Solheimsviken dagsenter for å utvikle tilbud til eldre med minoritetsbakgrunn.
- Samarbeide med Høgskolen om brukertilpassede tilbud til eldre i området. Et prosjekt som allerede er startet opp der en har fått til en tverrfaglig innsats overfor aldersdemente. (SESAM prosjektet)
Ansvar: Helsetjenesten Årstad
Frist: 2007

Det er søkt tilskuddsmidler også fra andre instanser til å gjennomføre flere av disse tiltakene, og det er grunn til å tro at vi allerede i år kan få erfaring som kan danne grunnlag for videre satsing i området.

Vi vil peke også på budsjettavtalen for 2007 og Økonomiplan 2007-2010 der det ble bevilget følgende til disse formål:

Tiltak barn/unge ”Melding om fattigdom”	kr. 3 mill
Økt tilskudd til elever med lese, skrive og atferdsvansker	kr. 4. mill
Ekstratiltak/styrking alternative opplæringstilbud	kr. 3. mill

Og at det er naturlig at noen av disse midlene blir kanalisert til arbeidet på Løvsstakksiden.

Denne bevilgningen er en ett-årig innsats som må innrettes slik at de tiltakene som gir ønsket resultat kan innarbeides i budsjettåret 2008 og videre i prosjektperioden/inn i fremtiden.

Gjennomføring av tiltak er avhengig av hvilke tilskudd prosjektet oppnår for inneværende år.

Mindre ikke-finansierte tiltak i området prioriteres innenfor årlige stimuleringsmidler på kr. 120.000. (Vist under Prosjektmidler.)

Viser til tema “Boligprogram, bolig- og områdeforvaltning” og at vi i prosjektperioden vil vurdere hvordan vi kan knytte flere velferd tjenester til denne forvaltningen.

Andre tiltak som er aktuelle/ åpen for diskusjon:

Styrke samarbeidet med Nygård skole.

Styrke samarbeidet med familiesenteret.

Styrke samarbeidet med Årstad videregående skole.

Andre tiltak.

Nye tiltak som ikke er finansiert (driftsutgifter). Innspill til økonomiplanperioden.

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11	Budsjettsted	Mulige tilskuddskilder
Styrke oppfølgingen av barn som som "fases" ut av barnevernet	Barnevernstjenesten Årstad		250 000	2000.000	BHOS	
Frikjøpe 1 stilling fra barnevernet som kan arbeide med forebyggende tiltak for barn meldt til barnevernet	Barnevernstjenesten Årstad			2000.000	BHOS	
Ferietiltak				200.000		
Fritid med bistand				120.000		
Sikre videreføring av helsetjenestens arbeid overfor minoritetsgruppenene				1400.000	BHOS	
Styrke arbeidet overfor barn og unge innenfor det psykiske helsevernet I tillegg vil det være behov for å avsette stimuleringsmidler til aktiviteter for eldre, og for enklere tiltak overfor barn og unge i hele prosjektperioden	Barnevernet, PPT og Helestjenestene BHOS BOPP BFK			600.000 1000.000	Opptrenningsmidler innenfor psykiatrien BHOS Statsmidler	BOB/HIB/ Andre
Frikjøpe 1 stilling fra sosialtjenesten. "Aktiv dagtid"				2000.000		
TOTALT			250.000	9320.000		

7. Kompetanseutvikling

Med et høyt ambisjonsnivå og en politisk bestilling på at tiltak skal bidra til at området blir et pilotprosjekt – og et bærekraftig byutviklingsprosjekt, bør det bety at alle aktører strekker seg, samarbeider, søker ny kunnskap og bidrar til ny kompetanse lokalt og i vår region.

Lykkes prosjektet med dette budskapet til aktørene, og lykkes prosjektet å skape entusiasme og ”ny energi” til å bidra mot felles mål og gjennomføring av fremtidsrettete prosjekter, vil det nye byutviklingsområdet kunne gi viktige erfaringer og ny kompetanse på mange felt til Bergen.

BOB – ambisjoner i utbyggingen langs Damsgårdssundet.

Bob har høye mål for utbyggingen i Damsgårdssundet både hva gjelder energi og miljø. Det planlegges utprøving av løsninger med solfanger-teknologi for produksjon av varmt vann til romoppvarming (gulvvarme), videre utredes muligheter for grunnvarmeløsninger. Boligene skal ha et energibehov på mindre enn 100 kWt/m² pr år (lavenergiboliger). Vedrørende miljø planlegges gjenbruk av rivematerialer, samt at det for produksjonsfasen vil bli utarbeidet miljøprogram for å sikre en bærekraftig profil for prosjektet.

Utbyggingen baseres på prinsippene for universell utforming. Bob arbeider tett med Husbanken for å kvalitetssikre prosjektutviklingen.

Utviklingen av morgendagens bydel i Damsgårdssundet innebærer kompetanseutvikling på en rekke felt, både teknologisk (smarthus, solenergi, lavenergiboliger, ny bruk av tre m.m) og på andre plan (benchmarking av borettslag i forhold til energibruk, utvikling av offentlig/privat samarbeid innen kultur, service og sosiale arenaer).

Høyteknologisentret og Universitetet.

Begge disse viktige institusjonene står i utgangspunktet for meget tunge kompetansemiljøer nasjonalt og i Bergen på mange fagfelt. Med institusjonenes samarbeid om Vitensentret VILVITE blir det gitt fokus til videreformidling og kommunikasjon av fysikk, kjemi og matematiske fag til barn, unge og alle andre interesserte. Fordi Nansensentret med verdens ledende klimaforskere også er lokalisert her, vil området ha gode muligheter for å bli et kraftsenter i å gi populærvitenskapelig form til de store og aktuelle miljø og energiutfordringene verden står overfor.

Universitetet i Bergen har hovedansvar for det nasjonale, interaktive skoleprosjektet ”miljolare.no” Det vil være interessant å utrede videre muligheter for å synliggjøre både fremtidsrettete energiløsninger i det nye som skal bygges og knytte pedagogiske sammenhenger til Ny Krohnborg skole.

- Det foreslås at Bergen kommune gjennom prosjektet skal ta initiativ til at felles ambisjoner fra aktørene i området knyttet til søknaden til EU i 2005 videreføres. Ressurser og kompetanse knyttet til energi og miljø og universell utforming i utbygging og opprustning av området skal koordineres og utfordres til å vise fremtidsrettete løsninger i hele området. Bergen kommune, BKK, G.C.Rieber, BOB og Husbanken er hovedaktører i arbeidet. Statusrapport skal inngå i de årlige tilbakemeldinger fra prosjektet.

- Kommunen skal gjennom prosjektet bidra til å gi innhold til kompetanseprogram om fattigdomsproblematikk slik den fremstår i gamle bystrøk.
Ansvaret: Prosjektledelsen
Metode: Observasjon, statistikk, evaluering, utarbeiding av opplæringsmateriell. (jmfør ”Melding om fattigdom”)

- Flere resultatenheter i bydelen har over tid utviklet særlig god kompetanse på arbeidet med minoritetsbakgrunn; og det er god grunn til å markedsføre denne kunnskapen,
Ansvaret: Prosjektledelsen i samarbeid med Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), helsetjenesten, Høyskolen i Bergen (HIB) og Universitetet i Bergen (UiB).
Frist: 01.10.07
Kostnad: kr. 25 000 pr år.

- Gjennom de halvårlige samlinger med samtlige aktører i private og offentlige etater forut settes at erfaringer evalueres og ny kompetanse utvikles innenfor de samlede temaområder som prosjektet omfatter. Oppmerksomhet omkring dette aspektet ved samlingene skal vektlegges.

FORSLAG TIL NYE TILTAK 2007 OG I ØKONOMIPERIODEN 2008 - 11

Tiltak	Ansvar	Gjeldende økonomiplan. Tidligere vedtatt	Nye behov 2007	Behov utover gjeldende økonomiplan: 2008-11	Budsjettsted	Mulige tilskuddskilder
Markedsføre kunnskap om arbeid med minoritetsbakgrunn	Prosjektledelsen			100.000		
Felles kvalitetsprogram for miljøkvaliteter for den private/offentlige utbygging i området			600.000			Husbanken
TOTALT			600.000	100.000		

* Utvikle et felles program for miljøkvaliteter for privat og offentlig utbygging omkring Damsgårdssundet.
Programmet evalueres med tanke på erfaring i denne type offentlig/privat samarbeid.

